

Креативний простір України та світу

Колективна монографія

УДК 009:3(082)
К79

К79 **Креативний простір України та світу:** кол. моногр. – Харків:
СГ НТМ «Новий курс», 2022. – 264 с.

ISBN 978-617-7886-35-7

Рецензенти

Штулер Ірина Юрїївна,
*доктор економічних наук, професор,
перший проректор ВНЗ «Національна академія управління»*

Погоріла Світлана Григорівна,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри славістичної філології,
педагогіки і методики викладання
Білоцерківського національного аграрного університету*

Харченко Артем Вікторович,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

*Рекомендовано до друку редакційною колегією збірника наукових праць
«Соціально-гуманітарний вісник» (протокол № 2-мн від 23.04.2022)*

У монографії висвітлюються актуальні питання сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери України та світу. Досліджуються проблеми креативного розвитку педагогіки, соціології, філософії, психології, соціальних комунікацій, спорту, фізичної культури, туризму, мистецтвознавства, культурології, філології, історії, економіки, управління, права. Монографія буде корисною науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу осіб, які цікавляться питаннями сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери.

ISBN 978-617-7886-35-7

© СГ НТМ «Новий курс», 2022
© Автори, 2022

Розділ перший.**Педагогіка, соціологія, філософія, психологія,
соціальні комунікації**

1.1.	Викладання дисципліни «Педагогіка» у форматі змішаного навчання	...	6
1.2.	Methodical approaches to the formation of geological and geomorphological skills of students in the study of school geography	...	9
1.3.	Cartometric knowledge and skills as a component of cartographic literacy of schoolchildren	...	16
1.4.	The role of industrial practice in the formation of professional and pedagogical competence of the future teacher of geography	...	21
1.5.	Formation of an athlete's personality and development of his human capital as an object of educational policy in the field of sports	...	29
1.6.	Features of the introduction of specialized training of high school students in sports	...	36
1.7.	Professional competence as a normative complex-integrative characteristic of the personality of a future physical education teacher	...	42
1.8.	The essence of professional training of future teachers of physical culture in a pedagogical institution of higher education	...	47
1.9.	Organizing and conducting physical education classes with students of the special medical group in higher education institutions	...	52
1.10.	Synergistic approach of improvement of professional competence of physical culture teacher	...	56
1.11.	Основні аспекти підготовленості фахівців економічного напрямку до дотримання культури професійного спілкування	...	64
1.12.	Освіта під прицілом: історія і сучасність	...	70
1.13.	Особливості вертикальної гендерної сегрегації в університеті (на прикладі Варшавського та Чернівецького університетів)	...	79

1.14.	Application of integrated technologies in the system «General educational institution – institution of higher education» in preparing future specialists-teachers of ecological and biological industry	...	83
1.15.	V. O. Sukhomlynskyi ideas in the modern educational space of preschool education institution (Online club "Vasil Sukhomlynskyi and the present")	...	89

Розділ другий.

Мистецтвознавство, культурологія, філологія, історія

2.1.	Концептосистема матримоніального конфліктного розмовного дискурсу	...	97
2.2.	Знахідки мечів у скарбах доби бронзи Закарпаття	...	103
2.3.	Секуляризація культури та формування «секулярних релігій» у сучасній культурі	...	111
2.4.	Особливості дизайн-проекування рекламних фотографічних композицій	...	116
2.5.	Категорія дивного у мовній картині світу Р. Рігза («Казки про дивних»)	...	124
2.6.	Вплив соціолінгвістичних чинників на запозичення в англomовному медичному дискурсі	...	131
2.7.	Особливості людиноцентризму як сучасного інструменту розвитку культурно-креативного простору в Україні	...	139

Розділ третій.

Спорт, фізична культура, рекреація, туризм

3.1.	Напрями впровадження інновацій в туристичному бізнесі	...	144
3.2.	Training tools and the direction of their use in improving the physical qualities of wrestlers	...	149
3.3.	Характеристика екотуристичного потенціалу України в умовах війни	...	154
3.4.	Organization of animation programs in different types of youth tourism	...	162
3.5.	Гастрономічний туризм: поняття та класифікаційні ознаки	...	169
3.6.	Vaccination as one of key elements of health save	...	174
3.7.	Розвиток системи пілатес в історичному контексті	...	178

Розділ четвертий.
Економіка, юриспруденція, політика,
публічне адміністрування

4.1.	Проблеми становлення та перспективи ефективного розвитку репутаційного менеджменту українських підприємств і організацій за глобалізаційних умов	...	184
4.2.	Застосування уніфікованих стратегій розвитку моніторингу логістичної діяльності українських підприємств та європейської співдружності	...	189
4.3.	Характеристика державного регулювання господарської діяльності	...	198
4.4.	Соціальний збиток від дорожньо-транспортних пригод на автомобільному транспорті в Україні	...	205
4.5.	Біоекономіка: соціально-економічний аспект	...	209
4.6.	Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до оцінювання	...	217
4.7.	Вплив війни на туристичний бренд України	...	223
4.8.	Financial instruments as a tool to support the economy: Ukrainian and international experience	...	227
4.9.	Ensuring competitiveness and development of self-government through mechanisms of management of health and sustainable education	...	233
4.10.	Теоретичні аспекти організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку	...	237
4.11.	Інновації – основа розвитку економіки України	...	247
4.12.	Економічна наука в Харкові (від Т. Степанова до І. Сокальського)	...	255

Hanna Sukhanova

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

Volodymyr Ivanenko

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

1.9. Organizing and conducting physical education classes with students of the special medical group in higher education institutions

The problem of substantiation of physical activity of students of special medical groups has become especially relevant today, when in recent years in Ukraine there have been many deaths during physical education classes in secondary schools. That is why the Ministry of Education and Science of Ukraine issued Order No. 1078 of November 27, 2008, which focuses on ensuring the organization of special medical groups and groups of therapeutic physical culture in higher education institutions. Hundreds of thousands of students study in higher education institutions of Ukraine, a significant percentage of whom have certain permanent or temporary health defects associated with physical disabilities and reduced functional capabilities of the body. These shortcomings can be eliminated through physical education classes, which are an important part of the learning process in higher education institutions of III-IV level of accreditation [12].

One of the main principles of physical education – the principle of health orientation, the content of which is to ensure a health effect in the process of exercise – is today extremely relevant for physical education of student youth considered in a number of works – V. M. Platonova, M. M. Bulatova (1995), O. D. Dubogaya (1996, 2012), O. S. Kutsa (2003), T. Yu. Krutsevich (2000), S. I. Prisyazhnyuk (2008), B. M. Shiana (2004), A. W. Maglyovany (2007), A. A. Assessment (2011). In this regard, the problem of improving the health and improving the physical fitness of students of special medical groups (SMG) on the basis of effective, science-based programs in physical education is of paramount socio-economic importance considered in the works – A. V. Maglyovany, V. M. Belova, A. B. Kotova (1998), O. M. Vatsebi, S. P. Kozibrotsky (2003, 2005), T. Yu. Krutsevich (2003), T. Boychuk (2007) and others.

Physical culture is an important tool in the system of education and upbringing of student youth. Formation of the foundations of a healthy lifestyle, organization of active recreation, development and relationship of physical and spiritual strength, rehabilitation and correction of health, development of positive moral and volitional qualities [11].

Health is an integral qualitative characteristic of the individual and society, which combines social, spiritual, mental, physical components and gives a person a sense of inner harmony, well-being and overall satisfaction with life. Therefore, the most important task of the teacher is to take care of the health of students, because it is the key to cheerfulness, vigor, full mental and physical development [7, 8, 10].

However, it is necessary to assess the real state of affairs realistically and without exaggeration. Physical culture and sports in terms of maintaining and restoring health should be much higher than they are today. Therefore, every health and physical education worker needs to find his place in solving the problems of implementing new technologies to improve and restore the health of students [18].

The process of physical education of debilitated students is very complex. Only with a deep understanding of this process can you effectively and correctly use the opportunities that exist in educational institutions for successful work with such students. Nowadays, it is especially necessary to update the forms and methods of this work.

In order to ensure the most effective process of physical education of students assigned to special medical groups, it is necessary to clearly imagine the tasks that need to be solved.

The most important task of physical education in special medical groups is to promote health, promote harmonious physical development and harden the body. To accomplish this task, it is necessary, in fact, to provide each student with a full quantitative and qualitative motor regime. The solution to this problem largely depends on the correct choice of medical team for each student. Meanwhile, in the practice of selecting a medical group there are serious shortcomings [15].

The number of young men and women who belong to a special medical group is often excessive, and these groups often include people who could be fully involved in the preparatory or even the main group. As rightly noted by V. S. Yazlovetsky, the lack of a unified approach of doctors to determine a special medical group, the definition of a group for physical education only on the basis of the diagnosis of the disease without taking into account the degree of functional disorders, physical development and fitness lead to the percentage of students with disabilities institutions are often overstated. Often doctors and specialists enroll many students with minor disorders of the musculoskeletal system or cardiovascular system in a special medical group without good reason. Reinsurance, as well as the misinterpreted principle of «do no harm first» causes great harm to the health of young men and women who often need

physical activity for full physical and mental development, but are deprived of the burden of being in a special medical group [16, 17, 19].

Prohibition (so-called «exemption» from physical exercises) or partial restriction of certain motor exercises, which does not have sufficient grounds, causes serious damage to the recovery of students who have suffered illnesses. It should be noted that those exercises to which the body is poorly adapted (which is why they are the greatest danger of overdose), are the most valuable in the conditions of careful, clearly dosed use. Any exercises can be excluded only for a while, after which they should be applied gradually. Do not eliminate, but use these exercises in doses, which is one of the most important tasks of physical education in a special medical group.

Achieving the maximum health effect in the process of training requires the use of differentiated (depending on the existing disorders and the amount of adaptive capacity) methods of training. This is why it is unacceptable to unite students of a special medical group with students of other medical groups. In accordance with the requirements of special medical groups at the Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University named after are divided into four groups for the relevant diseases:

- diseases of the cardiovascular system;
- diseases of internal organs (respiratory system, urogenital system, endocrine system, digestive system);
- diseases of the central nervous system and visual organs;
- diseases and injuries of the musculoskeletal system.

There are three main principles underlying the physical education of students who belong to a special medical group due to their state of health [1-6].

The first principle is the health, treatment and prevention of the use of physical education. Any physical exercises and sports in our country in accordance with the program guidelines of the physical culture movement of the state have a health focus. For students in a special medical group, this principle is paramount. Selecting the means of physical education, he goes through all stages of methodology and organization of classes. The importance of this principle is explained by the much larger volume of health tasks when working with contingents of a special medical group.

The second principle of physical education of students of special medical group is a differentiated approach to the use of physical culture depending on the nature and presence of structural and functional disorders in the body caused by pathological processes.

During any exercise, the loads used are differentiated according to age, gender and physical fitness. In the classes of a special medical group,

in addition, the factor that determines the quantitative and qualitative features of physical activity and the possibility of hardening, is a disease that characterizes the uniqueness of the organism. These features require for each student separate means and methods of physical education.

The third principle, which must be observed in the process of physical education of students of the special medical group, is the professional and applied orientation of classes. Conducting physical education classes with students of the special medical group who have previously suffered from the disease, the teacher must not only ensure the fastest recovery of damaged organs and systems, but help the student in the process of exercise to acquire the necessary motor skills for physical training, grind them, prepare the central nervous system and other functional systems of the body so that they can ensure high efficiency of the future specialist. Given that students as a result of the disease often have significant disorders in the body that make it difficult to adapt to conditions of physical stress, it becomes obvious the difficulty of implementing this principle.

Sources

1. Белогурова Л. В., Рибковський А. Г., Чамата О. О. Фізичне виховання студентів у спеціальних медичних групах: Навчальний посібник. – Донецьк: ДонНУ, ТОВ «Друк – Інфо», 2010. – 143 с.
2. Бісмак О. В. Лікувальна фізична культура у спеціальних медичних групах: навч. посіб. – Харків: Вид-во Бровін О.В., 2010. – 202 с.
3. Боднар І. Організаційно-методичні особливості занять з фізичного виховання зі студентами спеціальної медичної групи. Молода спортивна наука України. Збірник наук. праць. Вип.7. Т.2. – С. 327-330.
4. Давиденко О., Вржесневський І. Теоретико-методичні аспекти проведення занять зі спеціальною медичною групою. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2002. – №2-3. – С. 53-56.
5. Дубогай О. Д., Завацький В. І., Короп Ю. О. Методика фізичного виховання студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. – Луцьк: Надстир'я, 1996. – 222 с.
6. Дубогай О. Д., Цюсь А. В. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 276 с.
7. Котова О. В., Непша О. В., Попазов О. О. Ставлення студентів до фізичної культури і спорту як способу формування здорового способу життя. Актуальные научные исследования в современном мире. Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вып. 1(45), ч. 5. – С. 51-56.
8. Купреєнко М. В., Непша О. В. Використання фізкультурно-оздоровчих технологій в оптимізації рухової активності студентської молоді. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів ІІ-ої Міжнародної науково-практичної конференції. Баку-Ужгород-Дрогобич: По світ, 2017. – С. 433-435.
9. Наявко І. І. Організація і методика проведення занять та самостійної роботи з фізичного виховання зі студентами спеціальних медичних груп: навч. пос. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2008. – 130 с.
10. Непша О. В., Суханова Г. П. Формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до занять фізичною культурою. Фізичне та спортивне виховання у вищих навчальних закладах. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, Запоріжжя, 13- 15 жовтня 2017 року. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – С. 30-33.
11. Непша О. В., Суханова Г. П. Значення фізичної культури для студентів, що займаються у спеціальних медичних групах. Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20-21 квітня 2017 року): збірник тез. Бердянськ:БДПУ, 2017. – С. 307-309.
12. Непша О. В., Суханова Г. П., Іваненко В. В. Здоров'я як потреба і цінність людини в сучасному суспільстві. Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді: Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – С. 180-182.
13. Особливості фізичного виховання у спеціальних медичних групах: методичні рекомендації / Я. М. Яців та ін. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2012. – 47 с.

14. Проценко А. А. Педагогічні умови оцінювання психічного стану студентів спеціальної медичної групи з фізичного виховання. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету: зб. наук. статей / Ред. кол.: І.П. Аносов (голов. ред.) та ін. Мелітополь, 2011. Вип. 6. – С. 264-271.
15. Суханова Г. П., Непша О. В. Моніторинг здоров'я студентів вищих навчальних закладів, віднесених до спеціальних медичних груп. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. – Харків: ХДАФК, 2017. – С. 284-288.
16. Суханова Г. П. Форми і засоби проведення занять з фізичного виховання зі студентами спеціальної медичної групи. Актуальные научные исследования в современном мире: XXVII Междунар. научн. конф., 26-27 июля 2017 г., Переяслав-Хмельницкий // Сб. научных трудов. Переяслав-Хмельницкий, 2017. Вып. 7(27). Ч. 3. – С. 53-57.
17. Суханова А. П., Ушаков В. С. Мотивационный компонент физической культуры студентов специальной медицинской группы. Актуальные научные исследования в современном мире. 2018. № 8-3 (40). – С. 50-55.
18. Ушаков В. С. Шляхи формування фізичної культури особистості студентів вищих навчальних закладів. Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.(25-26 квітня 2018 року). Том 2. Бердянськ: БДПУ, 2018. – С. 108-109.
19. Язовецький В. С. Фізичне виховання учнів з відхиленням в стані здоров'я. Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2004. – 352 с.

Tetiana Khrystova

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

Vladyslav Pyurko

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

1.10. Synergistic approach of improvement of professional competence of physical culture teacher

Dynamic social and cultural transformations, profound transformations in the educational sphere, accompanying Ukraine's integration into the European educational community, are driving changes in the professional activities of the modern Teachers. Requirements for a modern specialist are largely subject. This means that the improvement of training is not solved today only by expanding its substantive content. Preparing for professional activities in today's environment is not limited to broadcasting a systemic body of knowledge and skills. It requires the development of certain social and professionally significant qualities and personality traits. This objectively leads to a reorientation of education systems towards a competency paradigm [1, 5].

Integration competency approach in training system is an objective necessity, formed in education as a response to social, economic, political, educational and pedagogical challenges of the market economy under globalization. Modern experts are required, which cannot be prepared only by expanding the subject matter of training, because they are different in nature and unsubjects some versatility. Preparedness for professional work, so the system is not limited body of knowledge and skills – it requires certain socially and professionally significant qualities formed motives and